

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ,
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

**ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΣΤΟΥΣ ΠΙΝΑΚΕΣ
ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ 2021**

Εξεταζόμενο αντικείμενο (Κωδικός): ΤΕΧΝΗ (536)

Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: Τρίτη, 23 Νοεμβρίου 2021, 15:30 - 18:30

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ 24 ΣΕΛΙΔΕΣ

- Το εξεταστικό δοκίμιο χωρίζεται σε τρία μέρη Α, Β και Γ και αποτελείται συνολικά από είκοσι (20) ερωτήσεις-ασκήσεις. Να τις απαντήσετε (λύσετε) ΟΛΕΣ, σε αυτό το τετράδιο απαντήσεων.
- Οι μονάδες βαθμολόγησης αναγράφονται στην αρχή κάθε άσκησης.
- Να απαντήσετε με μπλε μελάνι, ενώ τα σχέδιά σας μπορούν να γίνουν με μολύβι.
- Επιτρέπεται η χρήση γεωμετρικών οργάνων.
- Η ενδεικτική αναφορά στο φύλο εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών, είναι τυχαία.
- Πέραν του εξεταστικού δοκιμίου το οποίο θα επιστραφεί ως τετράδιο απαντήσεων, δίδονται επιπλέον σε τρία φύλλα τα σχήματα για τις ασκήσεις 18, 19 και 20, τα οποία δεν θα επιστραφούν.

ΜΕΡΟΣ Α

Ερώτηση 1

(Μονάδες 3)

Πιο κάτω παρουσιάζεται μέρος του διδακτικού υλικού ενός καθηγητή Τέχνης το οποίο συμπεριλαμβάνει διάφορα οπτικά ερεθίσματα. Να αντιστοιχίσετε κάθε ένα από αυτά με την καταλληλότερη διδακτική ενότητα στον πίνακα ενοτήτων.

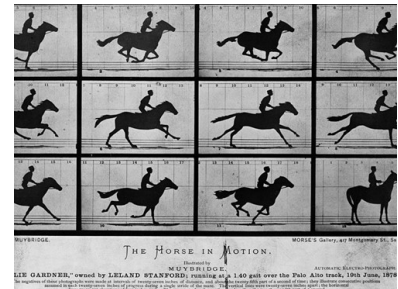
Οπτικό ερέθισμα	Πίνακας Ενοτήτων
<i>Ε</i>	Εικαστικά, Ιμπρεσιονισμός, Α΄ Γυμνασίου
<i>Δ</i>	Εικαστικές Εφαρμογές, Στοιχεία της Φύσης, Γ΄ Λυκείου
<i>Γ</i>	Εικαστικά, Φουτουρισμός, Γ΄ Γυμνασίου
<i>Β</i>	Θέματα Τέχνης, Εικονογράφηση Παραμυθιού, Β΄ Λυκείου
<i>Α</i>	Εικαστικά, Προσωπογραφία - Κυβισμός, Β΄ Γυμνασίου
<i>ΣΤ</i>	Ελεύθερο - Προοπτικό Σχέδιο, Θεωρία και ψυχολογία του χρώματος, Γ΄ Λυκείου

Α.

Β.

Γ.

Δ.

Ε.

ΣΤ.

Ερώτηση 2

(Μονάδες 2)

Στο μάθημα Θέματα Τέχνης της Β΄ Λυκείου, καθώς οι μαθητές ζωγραφίζουν νεκρή φύση με μολύβι, ο καθηγητής μετροφυλλά το μπλοκ τέχνης ενός μαθητή και παρατηρεί ότι έχει μερικές σελίδες αφιερωμένες στην διερεύνηση απτικών υφών (frottage). Έχει, δηλαδή, πειραματικά περάσει με κάρβουνο και μολύβι πάνω από χαρτί ορισμένες ανάγλυφες επιφάνιες (ξύλο, πέτρα, μεταλλικές σχάρες κ.α.). Βγαίνοντας από την προγραμματισμένη του πορεία, ο εκπαιδευτικός δράττεται της ευκαιρίας:

..... α) να θυμίσει ότι δεν πρέπει να χάνουν χρόνο βγαίνοντας εκτός ύλης και παραδοσιακών τεχνικών και μέσων.

..... β) να μιλήσει για έναν καλλιτέχνη που αποτελεί μέρος του Αναλυτικού Προγράμματος της βαθμίδας αυτής, τον Juan Gris και τις νεκρές φύσεις του με διάφορες υφές.

..... ✓ γ) να ενθαρρύνει το παιδί και τους συμμαθητές του να χρησιμοποιήσουν frottage για να φτιάξουν διάφορες υφές σε πολλούς τόνους και με αυτές να αποδώσουν με κολλητική τη νεκρή φύση που επρόκειτο να αρχίσουν με τονικές διαβαθμίσεις από μολύβι.

Να σημειώσετε ✓ στη σωστή αντίδραση εκ μέρους του εκπαιδευτικού με βάση το πιο πάνω σενάριο.

Ερώτηση 3

(Μονάδες 4)

Στο τέλος μιας ενότητας του μαθήματος Εικαστικών Εφαρμογών της Β΄ Λυκείου, προέκυψαν οι πιο κάτω εργασίες. Ο στόχος του καθηγητή ήταν να διδάξει Χρώμα και Σύνθεση.

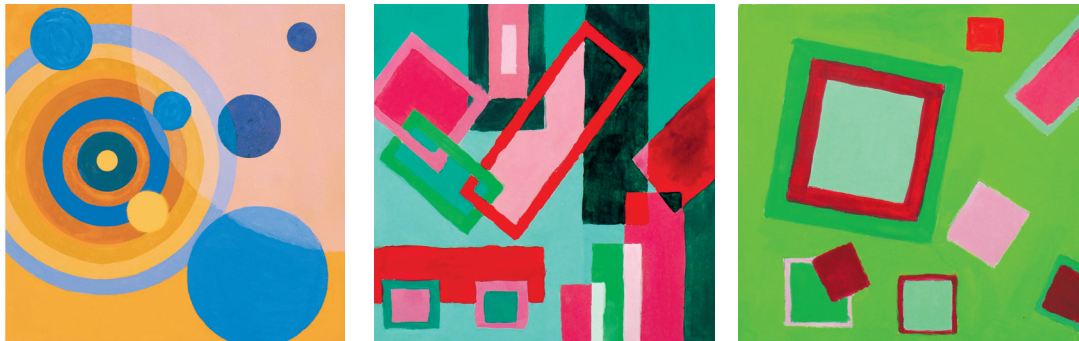
Στη συνέχεια, ο καθηγητής ομαδοποίησε τις εργασίες των μαθητών σε ομάδα 1 και ομάδα 2. Ποιο μορφολογικό στοιχείο από τον πίνακα περιγράφει την ομάδα 1 και ποιο την ομάδα 2;

Μοτίβο	Ασύμμετρη Ισορροπία	Χρωματική Αντίθεση	Συμμετρική Ισορροπία	Επαλληλία	Αναλογίες

1. Ασύμμετρη Ισορροπία

2. Συμμετρική Ισορροπία

1)

2)

Ερώτηση 4

(Μονάδες 3)

Υπάρχουν διάφορα παραδείγματα αφορμίσεων με τα οποία οι καθηγητές των Εικαστικών Τεχνών μπορούν να αρχίσουν τα μαθήματά τους και συμπεριλαμβάνουν θέαση, διερεύνηση, παραγωγή ιδεών, οπτικά και άλλα ερεθίσματα.

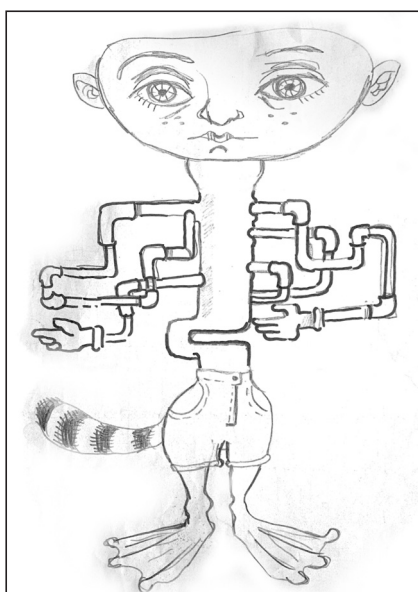
Να αντιστοιχίσετε κάθε μία από τις εικόνες/ερεθίσματα (1-3), με μία από τις γραμμές του πιο κάτω πίνακα «Αναλυτικό Πρόγραμμα».

Εικόνα 1.

Εικόνα 2.

Εικόνα 3.

Αναλυτικό Πρόγραμμα

α)	Γ΄ Γυμνασίου, Θεματική Περιοχή: Χώρος - Τόπος, Ενότητα «Σουρεαλισμός»	3
β)	Α΄ Λυκείου, Ενότητα Ποπ Αρτ	
γ)	Β΄ Λυκείου, Εικαστικές Εφαρμογές: Εισαγωγική Ενότητα	1
δ)	Α΄ Γυμνασίου, Θεματική Περιοχή: Πολιτιστική Κληρονομιά	2
ε)	Β΄ Γυμνασίου, Θεματική Περιοχή: Πολιτισμός της Εικόνας	

Ερώτηση 5

(Μονάδες 7)

Στα Θέματα Τέχνης της Γ΄ Λυκείου, στη θεματική περιοχή «Ταυτότητα» ο εκπαιδευτικός προγραμματίσει την παραγωγή ζωγραφικού έργου βασισμένου στη σουρεαλιστική έκφραση. Οι μαθητές/τριες έχουν παρατηρήσει, σχολιάσει και διερευνήσει έργα σουρεαλιστών καλλιτεχνών. Εμπέδωσαν τα κύρια χαρακτηριστικά του σουρεαλισμού, γνωρίζουν σημαντικούς καλλιτέχνες και έργα.

Στην αφορμή για το ξεκίνημα της εικαστικής διαδικασίας, ο εκπαιδευτικός έδωσε δύο τρόπους στους μαθητές ώστε να αρχίσουν και να εξελίξουν το έργο τους.

- A) Λέξεις «κλειδιά» (φωτιά, τροχός, νερό, άλογο, αέρας, δέντρο, μυαλό, καρδιά, υποσυνείδητο), ασύνδετες μεταξύ τους, όπου οι μαθητές/τριες μέσα από τις προσωπικές τους εμπειρίες καταγράφουν μια ιστορία και την ερμηνεύουν εικαστικά.
- B) Οι μαθητές/τριες καταγράφουν ένα όνειρο που έχουν «δει» στον ύπνο τους και το ερμηνεύουν εικαστικά.

Στη συνέχεια ένας μαθητής θέλησε να προσθέσει άλλο ένα τρόπο.

- Γ) Τους παρουσίασε το παιχνίδι *Story Cubes* το οποίο αποτελείται από εννέα κύβους (ζάρια). Στην κάθε πλευρά του κύβου υπάρχει ένα εικονίδιο. Ο κάθε μαθητής/τρια θα ρίξει τα εννέα ζάρια όπου θα εμφανιστούν εννέα εικονίδια και θα καταγράψει μια ιστορία (σενάριο). Ακολούθως θα ερμηνεύσει εικαστικά την ιστορία του εμπλέκοντας τα ασύνδετα στοιχεία από τα εικονίδια.

1. Λαμβάνοντας υπόψη το αρχικό σκεπτικό του εκπαιδευτικού, να κρίνετε αν είναι κατάλληλες οι τρεις επιλογές ως αφορμή. Σημειώστε ανάλογα Λάθος ή Ορθό δίπλα από την κάθε μια στον πίνακα πιο κάτω.

ΕΠΙΛΟΓΗ	ΑΠΑΝΤΗΣΗ
A	✓
B	✓
Γ	✓

2. Να ονομάσετε δύο Σουρεαλιστές καλλιτέχνες που αναφέρονται στο Αναλυτικό Πρόγραμμα και ένα έργο από τον καθένα.

Όνομα καλλιτέχνη

Έργο

- α) Σαλβαντόρ Νταλί Εμφάνιση Προσώπου και Φρουτιέρας στην Παραλία
- β) Τζόρτζιο Ντε Κίρικο Οι Ανησυχητικές Μούσες

ή

Μαγκρίτ - "Η Πτώση", Μιρό - "Γυναίκες και πουλί στο σεληνόφως",
Εγγονόπουλος - "Ερμής εν αναμονή", Ερνστ - "Δάσος με ήλιο", Οπενχάιμ - "Γούνινο πρόγευμα".

Ερώτηση 6

(Μονάδες 3)

Στη Β΄ Λυκείου, στο μάθημα του Ελεύθερου - Προοπτικού Σχεδίου, η καθηγήτρια εντοπίζει ότι οι μαθητές της έχουν δεξιότητες στο Ελεύθερο Σχέδιο, ενώ το Τεχνικό Σχέδιο το αντιμετωπίζουν αρνητικά. Για να τους «κερδίσει», επινοεί μια εργασία που θα τους φέρει σε επαφή με τα όργανα σχεδίασης του Τεχνικού/ Προοπτικού Σχεδίου με τρόπο που θα τους προσελκύσει. Ζητά να δημιουργήσουν ένα μοτίβο χρησιμοποιώντας το Ταυ, τα τρίγωνα και τον διαβήτη, που να αποτελεί επανάληψη ενός αρχικού στοιχείου 5 x 5 εκ. Ζητείται να καλύψουν με αυτό ένα χαρτί Α3, και να εφαρμόσουν στα σχήματα αρκετούς τόνους και αποχρώσεις, δημιουργώντας την αίσθηση του τρισδιάστου και της εναλλαγής. Συνάδελφος που ενεργοποιείται στην Ομάδα Πρόνοιας του σχολείου και που βλέπει τις εργασίες αυτές, ζητά από εκπαιδευτικό και παιδιά να φτιάξουν από τα έργα τους σελιδοδείκτες (5 x 20 εκ) για την ενδοσχολική φιλανθρωπική αγορά. Οι μαθητές ανταποκρίνονται, και ακόμα και δύο παιδιά που είχαν δυσκολευτεί τώρα προχωρούν με γοργούς ρυθμούς. Παράγουν μάλιστα και πέραν της μιας εργασίας.

Τι κάνει αυτή τη δημιουργική εργασία κατάλληλη για τους στόχους της εκπαιδευτικού; Να σημειώσετε ✓ στη σωστή απάντηση.

- α) Παρουσιάζονται τα ταλέντα των μαθητών στη σχολική κοινότητα, και αυτό είναι ένας από τους Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας.
- β) Οι μαθητές θέλουν να μαζέψουν μονάδες για το πρόγραμμα δράσης, δημιουργικότητας και κοινωνικής προσφοράς.
- γ) Καλύπτει το κίνημα της Οπ Αρτ.
- δ) Περιέχει στοιχεία παραδοσιακής τέχνης και έτσι υπάγεται στην Θεματική Περιοχή «Πολιτιστική Κληρονομιά».
- ✓ ε) Εξοικειώνονται με τα γεωμετρικά όργανα μέσα από μια δημιουργική δράση.
- στ) Προωθεί την νεανική επιχειρηματικότητα.

Ερώτηση 7

(Μονάδες 6)

Στο δεύτερο μάθημα της χρονιάς με τμήμα Γ΄ Λυκείου στα Θέματα Τέχνης, ο καθηγητής αφιερώνει μία περίοδο για ένα διαγνωστικό σχέδιο νεκρής φύσης με μολύβι. Σκοπός του είναι να εξακριβώσει το επίπεδο των δεξιοτήτων των μαθητών του όσον αφορά γενικά το σχέδιο εκ του φυσικού με μολύβι. Για τις ανάγκες του μαθήματος τοποθετεί μπροστά από τους μαθητές μια απλή σύνθεση αντικειμένων. Πριν από το τέλος της περιόδου σχεδόν όλοι οι μαθητές έχουν ολοκληρώσει το σχέδιό τους. Συγκεκριμένα παρατηρεί ότι όσο αφορά την τοποθέτηση, τις αναλογίες, τους τόνους και τη φωτοσκίαση οι μαθητές του δεν έχουν ιδιαίτερες δυσκολίες. Αντίθετα, σχεδιάζουν με άνεση και φαίνονται εξοικειωμένοι με το υλικό τους. Αποφασίζει λοιπόν στο επόμενο μάθημα να τοποθετήσει μια καινούργια σύνθεση αντικειμένων προσθέτοντας σ' αυτή ένα καινούργιο στοιχείο αυξημένης δυσκολίας όσον αφορά το σχέδιο νεκρής φύσης με μολύβι. Γι' αυτό ακριβώς το λόγο φροντίζει οι μαθητές του να έχουν διπλάσιο χρόνο στη διάθεσή τους.

α) Σημειώστε με ✓ την σύνθεση που κατά τη γνώμη σας εξυπηρετεί καλύτερα τις ανάγκες του επόμενου μαθήματος.

- 1. Επιλέγει μια σύνθεση που να περιλαμβάνει πιο μεγάλα αντικείμενα από την προηγούμενη έτσι ώστε το πραγματικό, συνολικό μέγεθος της νεκρής φύσης να είναι σχεδόν διπλάσιο από το χαρτί σχεδίασης που έχουν στη διάθεσή τους οι μαθητές.
- 2. Επιλέγει μια σύνθεση με ένα κόκκινο βιβλίο, ένα κίτρινο βιβλίο και 5 χάρτινα κουτιά σε διάφορους τόνους του πράσινου.
- 3. Επιλέγει μια σύνθεση που να φωτίζεται από έντονη φωτεινή πηγή (μικρό προβολέα) από πολύ χαμηλά.
- ✓..... 4. Επιλέγει μια σύνθεση που να περιλαμβάνει μια γυάλινη κανάτα, ξύλινο κουτί και μεταλλικά κουτάλια.
- 5. Επιλέγει μια σύνθεση που να περιλαμβάνει αντικείμενα με μεγάλη διαφορά μεγέθους μεταξύ τους (πολύ μεγάλα μαζί με πολύ μικρά).

β) Δικαιολογήστε σε συντομία την επιλογή σας στις γραμμές που ακολουθούν.

Τα αντικείμενα σε αυτή την περίπτωση έχουν διαφορετικές υφές, που είναι το επόμενο

στάδιο, σε μορφολογικά στοιχεία, στη διδασκαλία της νεκρής φύσης. Με την εισαγωγή της

υφής αυξάνεται ο βαθμός σχεδιαστικής και χρονικής δυσκολίας.

ΤΕΛΟΣ ΜΕΡΟΥΣ Α

ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΤΟ ΜΕΡΟΣ Β

ΜΕΡΟΣ Β

Ερώτηση 8

(Μονάδες 10)

Σημειώστε ανάλογα Λάθος ή Ορθό μπροστά από κάθε ζεύγος (Δείκτης Επιτυχίας - Ενδεικτικές δραστηριότητες) που εφαρμόζεται στη διδασκαλία της Ιστορίας της Τέχνης Β΄ και Γ΄ Λυκείου στα Θέματα Τέχνης.

	Δείκτες Επιτυχίας	Ενδεικτικές δραστηριότητες
Λάθος	1. Να τοποθετούν ιστορικά ένα κίνημα - περίοδο και να γνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά και τους κύριους εκπροσώπους του.	Πειραματικές ασκήσεις και εφαρμογές με παραδοσιακές και σύγχρονες τεχνικές και υλικά.
Λάθος	2. Να προσδιορίζουν και να τοποθετούν ιστορικά ένα έργο τέχνης.	Οι μαθητές οργανώνουν έκθεση με τα έργα τους στο σχολείο ή στον πολιτιστικό χώρο της κοινότητας τους.
Ορθό	3. Να αντιλαμβάνονται τη σημασία του πολιτικού, κοινωνικού και οικονομικού περιβάλλοντος στη δημιουργία και στη εξέλιξη της Τέχνης.	Μέσα από προβολές, μελέτη βιβλίων Τέχνης και το διαδίκτυο οι μαθητές να έλθουν σε επαφή και να γνωρίσουν τους σημαντικότερους σταθμούς της Ιστορίας της Τέχνης.
Ορθό	4. Να κρίνουν, να συγκρίνουν έργα διαφορετικών εποχών και να εντοπίζουν ομοιότητες και διαφορές.	Επισκέψεις σε μουσεία και εργαστήρια καλλιτεχνών για απόκτηση εμπειρίας και γνώσεων.
Λάθος	5. Να αναλύουν το περιεχόμενο και τη μορφή του έργου Τέχνης και να αποδίδουν στο έργο τα αντίστοιχα ιστορικά, μορφικά και δομικά χαρακτηριστικά χρησιμοποιώντας την ορθή ορολογία.	Ασκήσεις και εφαρμογές απόδοσης των τριών διαστάσεων (όγκου και χώρου) σε εργασίες δύο διαστάσεων.

Ερώτηση 9

(Μονάδες 3)

Μαθητής της Β΄ Λυκείου στα Θέματα Τέχνης, παρουσιάζει στην τάξη το τελικό του έργο στο πλαίσιο του Παγκύπριου Μαθητικού Διαγωνισμού Εικαστικών Τεχνών, κατηγορία «ατομική εργασία». Τα υπόλοιπα παιδιά καλούνται να περιγράψουν ελεύθερα και με τεκμηριωμένες απόψεις το έργο του συμμαθητή τους.

Ποιος από τους πιο κάτω Δείκτες Επιτυχίας αντιστοιχεί στην πιο πάνω δραστηριότητα;

Σημειώστε με ✓ το σωστό Δείκτη Επιτυχίας.

- α. Να κάνουν έρευνα/μελέτη και να μαζεύουν υλικό σε σχέση με τη θεματική τους. Να αλληλεπιδρούν με ερεθίσματα του περιβάλλοντος και να αντλούν ιδέες.
- β. Να γνωρίζουν και να χρησιμοποιούν τις αρχές της σύνθεσης (δομικά, μορφικά στοιχεία). Να γνωρίζουν και να χρησιμοποιούν υλικά και τεχνικές που πιθανόν να αναδείξουν τη θεματική τους.
- γ. Να μελετούν έργα Τέχνης τα οποία να συνδέονται με τη θεματική τους.
- ✓ δ. Να επικοινωνούν μεταξύ τους και με την ευρύτερη τοπική ή παγκόσμια κοινότητα (άλλους θεατές) για την προώθηση του έργου τους. Να αντιλαμβάνονται και να προβάλλουν το εικαστικό έργο ως μέσο εμπειρίας, επικοινωνίας, ενημέρωσης (κοινωνικό εργαλείο).
- ε. Να αντιλαμβάνονται τη σημασία του πολιτικού, κοινωνικού και οικονομικού περιβάλλοντος στη δημιουργία και στην εξέλιξη της Τέχνης.

Ερώτηση 10**(Μονάδες 2)**

Στην Α΄ Γυμνασίου διδάσκονται συγκεκριμένα μορφολογικά στοιχεία και πρακτικές, μέσα από ενότητες στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και έργα Τέχνης. Σημειώστε μπροστά από κάθε μορφολογικό στοιχείο τον αριθμό του αντίστοιχου έργου που θεωρείτε καταλληλότερο για την κάθε περίπτωση.

Μορφολογικά Στοιχεία		Έργα Τέχνης	
3	Γραμμή / Σχήμα	1)	Εντύπωση, Μονέ
1	Συμπληρωματικά χρώματα, αναμειξίσεις χρωμάτων	2)	Σταυρόσχημο ειδώλιο, Πωμός
2	Γλυπτική	3)	Σπηλαιογραφίες: Άλογο, Λασκώ

Ερώτηση 11**(Μονάδες 2)**

Καθηγητής που διδάσκει Θέματα Τέχνης στην Γ΄ Λυκείου, δοκιμάζει το προτεινόμενο Σχέδιο Ενότητας «Ανθρώπινη φιγούρα στη χαρακτηριστική», της Θεματικής Περιοχής «Ταυτότητα». Θέλοντας να παραμείνει εντός προγραμματισμού, συνδυάζει την ύλη της Ιστορίας της Τέχνης με την ενότητα του κινήματος του Εξπρεσιονισμού. Αποφάσισε να ενισχύσει την παρουσίαση προβάλλοντας έργα καλλιτεχνών από τη συγκεκριμένη περίοδο από τα οποία θέλει να παρατηρήσουν τη γραμμική απεικόνιση της Φιγούρας και τη σχέση τους με την Ταυτότητα.

Ποια ομάδα καλλιτεχνών ενισχύει τη συγκεκριμένη παρουσίαση;

Σημειώστε με ✓ τη σωστή επιλογή.

..... α) Καζιμίρ Μάλεβιτς, Ελ Λισίτσκι, Βλαντιμίρ Τάτλιν

..... β) Καίτε Κόλβιτς, Έγκον Σίλε, Ότο Ντιξ

..... γ) Ζακ-Λουί Νταβίντ, Ενγκρ, Κανόβα.

Ερώτηση 12

(Μονάδες 6)

Σε τμήμα της Β΄ Γυμνασίου, η καθηγήτρια προσπαθεί να καλλιεργήσει στους μαθητές την παρατήρηση, την περιγραφή και την έρευνα. Με αφορμή το πιο κάτω (ενδεικτικό) έργο και το καλλιτεχνικό κίνημα στο οποίο ανήκει, τους κάνει κάποιες ερωτήσεις με στόχο να προσεγγίσει το έργο Μορφολογικά, Θεματικά και Νοηματικά.

Στον πιο κάτω πίνακα, σε κάθε γραμμή, να γράψετε τον τομέα που αντιστοιχεί η κάθε πρόταση:

- **Μορφολογικά**
- **Θεματικά**
- **Νοηματικά**

Περιγράφουμε τα οπτικά του στοιχεία και καταγράφουμε τι απεικονίζει.	<i>Θεματικά</i>
Αναλύουμε τη δομή και τα μέρη του έργου (την εικαστική γλώσσα: αρχές και στοιχεία σύνθεσης).	<i>Μορφολογικά</i>
Ερευνούμε την πρόθεση του καλλιτέχνη (έκφραση), αλλά και την αντίδραση του θεατή απέναντι στο έργο.	<i>Νοηματικά</i>
Ποια είναι τα στοιχεία που αποτελούν την σύνθεση, πως είναι τοποθετημένα;	<i>Μορφολογικά</i>
Τι συναισθήματα μεταδίδει (ηρεμία, στατικότητα, σταθερότητα αστάθεια, ένταση, κίνηση κ.λ.π).	<i>Νοηματικά</i>
Καλλιεργούμε στους μαθητές μας την παρατήρηση, την περιγραφή και την έρευνα.	<i>Θεματικά</i>
Είναι το έργο συμμετρικό ή όχι; Πώς επιτυγχάνεται η ισορροπία;	<i>Μορφολογικά</i>

Ερώτηση 13

(Μονάδες 3)

Η ετήσια διδακτέα ύλη του μαθήματος των Εικαστικών για την Α΄ Γυμνασίου, περιλαμβάνει τρεις υποχρεωτικές ενότητες. Η κάθε ενότητα προέρχεται από διαφορετική Θεματική Περιοχή και καλύπτει συγκεκριμένα μορφοπλαστικά στοιχεία και μορφές Τεχνών, ενώ γίνεται και αναφορά σε συγκεκριμένες πηγές από την Παγκόσμια Ιστορία της Τέχνης (περίοδοι ή κινήματα). Από τον πίνακα του Ετήσιου Προγραμματισμού του συγκεκριμένου μαθήματος, που βλέπετε πιο κάτω, λείπουν οι πληροφορίες στην τελευταία στήλη. Μέσα από τις τρεις υποχρεωτικές ενότητες, πρέπει να γίνει αναφορά στα εξής:

- Ιμπρεσιονισμός
- Νεολιθική Τέχνη
- Παλαιολιθική Τέχνη

Τοποθετήστε στη στήλη «Αλληλεπίδραση - Πηγές - Αναφορές» τα πιο πάνω κινήματα ή περιόδους, στη σωστή θέση ώστε να εξυπηρετούν όσο καλύτερα γίνεται τα υπόλοιπα δεδομένα της κάθε ενότητας. Σε κάθε ενότητα αντιστοιχεί μόνο ένα από τα τρία.

ΕΤΗΣΙΑ ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ (κατά ενότητα) Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ			
ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΜΟΡΦΟΠΛΑΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΜΟΡΦΕΣ ΕΙΚ. ΤΕΧΝΩΝ και ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ	ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΠΗΓΕΣ - ΑΝΑΦΟΡΕΣ
1. ΕΝΟΤΗΤΑ (Διάρκεια: 6 περ.) Θ.Π.: <i>Ταυτότητα</i> Ενδεικτικά Θέματα : <i>Οικογένεια, θρησκεία, φύλο, ενδιαφέροντα, εθνικότητα, διαφορετικότητα, διαπολιτισμικότητα, εικονικοί κόσμοι κ.α.</i>	Μορφολογικά στοιχεία: > Σημείο > Γραμμή / Σχήμα > Τόνος - τονική κλίμακα	> Σχέδιο	<i>Παλαιολιθική Τέχνη</i>
2. ΕΝΟΤΗΤΑ (Διάρκεια: 7- 8 περ.) Θ.Π.: <i>Χώρος – Τύπος</i> <i>Η πόλη/ το χωριό μου, ο δρόμος, φυσικό και τεχνητό/ δομημένο περιβάλλον (τοπικό και παγκόσμιο), χάρτες, διαδρομές, φανταστικοί χώροι και τοπία / Έργα Τέχνης, αρχιτεκτονική κ.α.</i>	Μορφολογικά στοιχεία: > Χρώμα: χρωματικός κύκλος, > βασικά – συμπληρωματικά, αναμείξεις χρωμάτων > Υφή	> Ζωγραφική	<i>Ιμπρεσιονισμός</i>
3. ΕΝΟΤΗΤΑ (Διάρκεια: 6 – 7 περ.) Θ.Π.: <i>Πολιτιστική κληρονομιά</i> Ενδεικτικά Θέματα: <i>Μνημεία / Δημόσιοι χώροι, έργα Τέχνης, αρχιτεκτονική, αρχαιολογικοί χώροι, θρησκεία και τέχνη, πολιτική και τέχνη, μύθοι, παραδόσεις, επιστημονικά επιτεύγματα κ.α.</i>	Αρχές Σύνθεσης: > Θετικός και Αρνητικός Χώρος > Όγκος	> Γλυπτική (ανάγλυφο ή /και ολόγλυφο)	<i>Νεολιθική Τέχνη</i>

Ερώτηση 14

(Μονάδες 6)

Συμπληρώστε τα κενά στις πιο κάτω προτάσεις ώστε το κείμενο να διατηρήσει το νόημα και τη συνοχή του:

Καθηγητής Τέχνης της *Β'* τάξης *Λυκείου* στο μάθημα *Θέματα Τέχνης*, οργανώνει επίσκεψη στη Λεβέντειο Πινακοθήκη για να δουν οι μαθητές του από κοντά παραδείγματα έργων από τα κινήματα και περιόδους τα οποία διδάχθηκαν. Μια από τις σημαντικές Συλλογές που υπάρχουν εκεί, καλύπτει από την Αναγέννηση ως τον Μετα-ιμπρεσιονισμό.

Στον ίδιο χώρο βρίσκεται και το μνημειώδες έργο του ζωγράφου *Αδαμάντιου Διαμαντή* με τίτλο *Ο Κόσμος της Κύπρου* που επαναπαύθηκε το 2013, το οποίο όμως δεν εμπίπτει σε αυτή την περίοδο. Εντούτοις, ο καθηγητής αποφασίζει να αφιερώσει χρόνο στη θέασή του, αφού θεωρεί ότι υλοποιεί έναν άλλο στόχο, την εικαστική έρευνα για τον ετήσιο Παγκύπριο *Μαθητικό Διαγωνισμό Εικαστικών Τεχνών* που πλησιάζει χρονικά. Εκτός από τη γενική του σημασία/ενδιαφέρον, το έργο αυτό ενδείκνυται ως αφόρμηση για την σχετική Ενότητα «Σκηνές από την καθημερινή ζωή».

Ερώτηση 15

(Μονάδες 10)

Στα Θέματα Τέχνης της Β΄ Λυκείου, στην Ιστορία της Τέχνης για τις καλλιτεχνικές περιόδους Αναγέννηση, Μανιερισμός και Μπαρόκ, ο εκπαιδευτικός έδωσε φύλλο εργασίας για συμπλήρωση, ως διαγνωστικό. Ο στόχος του εκπαιδευτικού ήταν να εξετάσει αν οι μαθητές/τριες εμπέδωσαν τα βασικά χαρακτηριστικά των συγκεκριμένων κινημάτων. Πιο κάτω παρουσιάζεται το φύλλο εργασίας ενός μαθητή που έκανε τα εξής λάθη:

- Σε τέσσερα σημεία δεν συμπλήρωσε τα κενά.
- Τρεις από τις υπογραμμισμένες λέξεις που συμπλήρωσε είναι λανθασμένες.

1) Να συμπληρώσετε κάθε κενό με την ορθή λέξη.

2) Να εντοπίσετε και να γράψετε τη λανθασμένη λέξη ή λέξεις από το κείμενο και δίπλα την ορθή απάντηση.

ΛΑΘΟΣ	ΟΡΘΟ
<i>Ομορφιά</i>	<i>Προοπτική</i>
<i>Καθορισμένο</i>	<i>Ιδεατό</i>
<i>Συγκεκριμένη</i>	<i>Πολύπλοκη</i>

Στην Αναγέννηση η Τέχνη αποδεσμεύτηκε από το **θηρησκευτικό δογματισμό**. Η ομορφιά του πραγματικού κόσμου ήταν το νέο πεδίο της **καλλιτεχνικής** αναζήτησης. Οι καλλιτέχνες επιδιώκουν να αναβιώσουν μέσα από την Τέχνη, το μεγαλείο της **κλασσικής αρχαιότητας**. Οι καλλιτέχνες της Αναγέννησης εφάρμοσαν την **ομορφιά** στα έργα τους τονίζοντας το βάθος του πίνακα.

Οι καλλιτέχνες του Μανιερισμού εισάγουν στα έργα τους την «βίαιη κίνηση» την **επιμήκυνση**..... των φιγούρων, τις **εξεζητημένες** θεατρinίστικες και περίεργες στάσεις στις μορφές. Οι συνθέσεις γίνονται ασύμμετρες, το χρώμα και το φως πιο έντονο, η κίνηση και οι χειρονομίες πιο **πολύπλοκες**.

Στην Τέχνη του Μπαρόκ, οι καλλιτέχνες είχαν ως στόχο την **έξαρση**..... των συναισθημάτων του θεατή την επιβλητικότητα και την υπερβολή. Η Τέχνη μιμείται τη **φύση**.... αλλά δεν έχει ως στόχο να παρουσιάσει στο θεατή το αντικείμενο, τον κόσμο, αλλά να τον εντυπωσιάσει, να τον **συγκινήσει**, να τον πείσει. Η Τέχνη θεωρήθηκε ως μια ανθρώπινη δημιουργία που μπορούσε να αποτελέσει το συνδεδετικό κρίκο ανάμεσα στη γη και τον ουρανό, ανάμεσα στο πραγματικό και το **καθορισμένο**.

Στα έργα του Μπαρόκ η Σύνθεση γίνεται **συγκεκριμένη**, οι μορφές παρουσιάζουν..... **κινητικότητα**..... και ροή. Επιδιώκεται η σύνθεση αντίθετων στοιχείων, όπως το κοίλο και το κυρτό ή το φωτεινό και το σκοτεινό. Τα χρώματα είναι έντονα, τα παιχνίδια της σκιάς και του **φωτός** αποκτούν μεγάλη σημασία.

* συνώνυμα: **επιμήκυνση** - κάθετη μεγέθυνση, μακρόστενη απεικόνιση, **έξαρση** - ένταση, έκρηξη, αφύπνιση, πρόκληση, ενεργοποίηση, διέγερση **φύση** - ζωή, πραγματικότητα, **κινητικότητα** - κίνηση, δράση

ΤΕΛΟΣ ΜΕΡΟΥΣ Β

ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΤΟ ΜΕΡΟΣ Γ

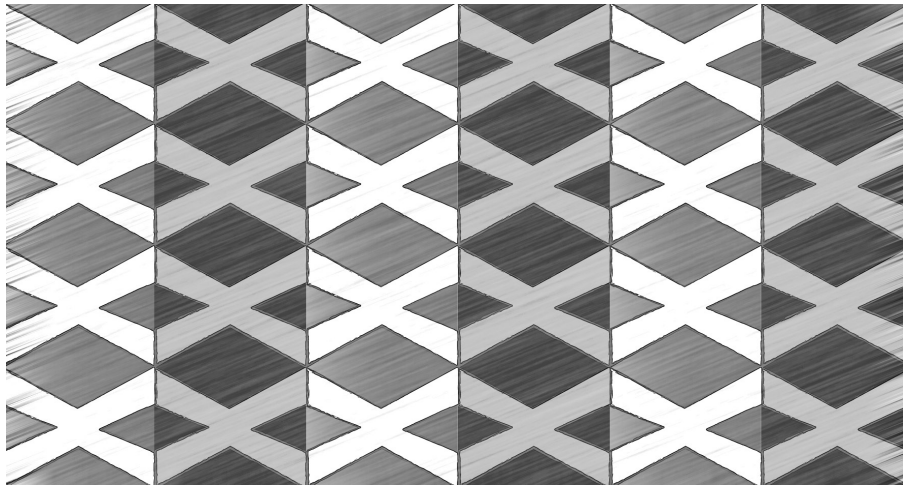
ΜΕΡΟΣ Γ

Ερώτηση 16

(Μονάδες 4)

Σε μια άσκηση για την Β΄ Λυκείου, στο μάθημα των Εικαστικών Εφαρμογών, οι μαθητές καλούνται με χρήση ενός γράμματος του αλφάβητου να δημιουργήσουν ένα μοτίβο.

Οι συνδυασμοί του συγκεκριμένου γράμματος, η τοποθέτηση των σκούρων και φωτεινών τόνων, το παιχνίδι των γκρίζων, το μέγεθος του γράμματος καθώς και τα κενά, γίνονται με επιλογή του μαθητή. Κάποιοι δημιουργούν αντιθέσεις του μαύρου-άσπρου, άλλοι δημιουργούν διαφοροποιήσεις των τόνων και στα κενά που σχηματίζονται από τους συνδυασμούς των γραμμάτων σχεδιάζουν άλλα γεωμετρικά σχήματα. Έτσι ασκούνται στο να βλέπουν τα κενά σαν ένα αναπόσπαστο συστατικό του διακοσμητικού συνόλου.

Παρακάτω επιλέξτε τα δύο (2) σημεία που δεν ισχύουν σημειώνοντας ✓.

Αυτή η άσκηση βοηθάει το μαθητή:

- α) Να δει το ρυθμό πίσω από την επανάληψη.
- β) Να μεταβεί από τα απλά γνώριμα σχήματα στις πιο σύνθετες διακοσμητικές συνθέσεις.
- γ) Να αισθανθεί και να δημιουργήσει σχέσεις με έντονες αντιθέσεις (άσπρο-μαύρο), είτε σχέσεις με περισσότερες τονικές διαβαθμίσεις.
- δ) Να μάθει να αναγνωρίζει την ισότιμη λειτουργικότητα του θετικού/αρνητικού χώρου.
- ε) Να εξασκηθεί στο να δημιουργεί επαλληλίες στις συνθέσεις του.
- ✓ στ) Να αντιληφθεί ότι το σχέδιο αυτό, που ο ίδιος έχει την ικανότητα να δημιουργεί, μπορεί να βρει εφαρμογή στο φυσικό περιβάλλον.
- ✓ ζ) Να εφαρμόσει την προοπτική στο σχεδιασμό του.

Ερώτηση 17

(Μονάδες 2)

Καθηγητής δίνει φύλλα από ισομετρικό χαρτί ως πρόχειρα για ένα κεφάλαιο που φαίνεται να δυσκολεύει λίγο τους μαθητές. Παρατηρεί ότι μια μαθήτρια χρησιμοποίησε το έτοιμο πλέγμα για να δημιουργήσει το δικό της τρισδιάστατο αλφάβητο. Ως εκ τούτου αποφασίζει να αφιερώσει χρόνο για να αναθέσει ως εργασία τη δημιουργία μιας γραμματοσειράς στο κάθε παιδί, και με αυτό τον τρόπο να τα βοηθήσει να ξεπεράσουν τους ενδοιασμούς τους.

Τι διδάσκονται οι μαθητές, και σε ποια τάξη βρίσκονται; Να σημειώσετε ✓ μπροστά από τη σωστή απάντηση.

- α) Προοπτική, Α΄ Λυκείου
- β) Ισομετρικές Προβολές, Γ΄ Λυκείου
- ✓ γ) Ισομετρικές Προβολές, Β΄ Λυκείου

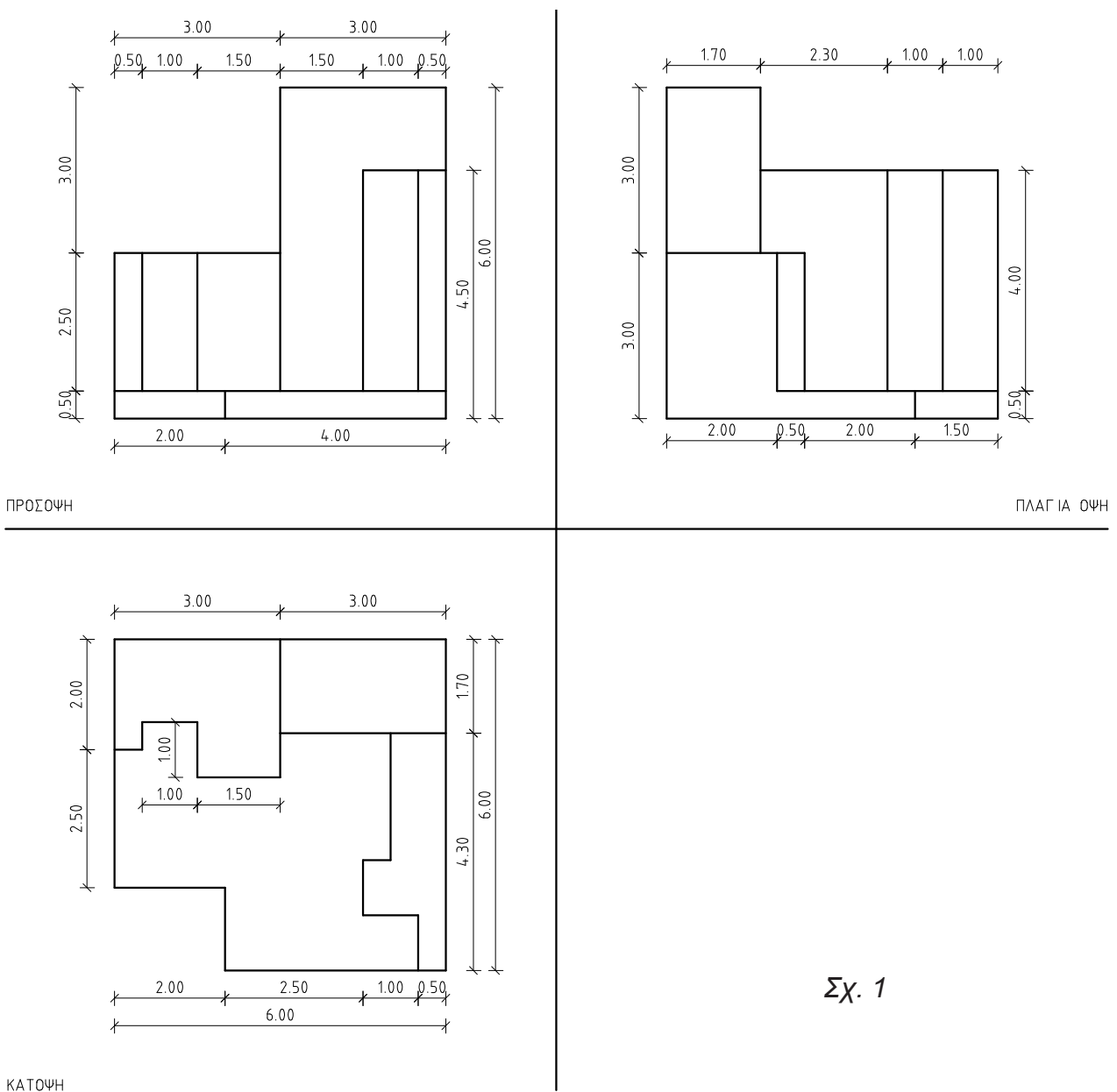
Ερώτηση 18

(Μονάδες 4)

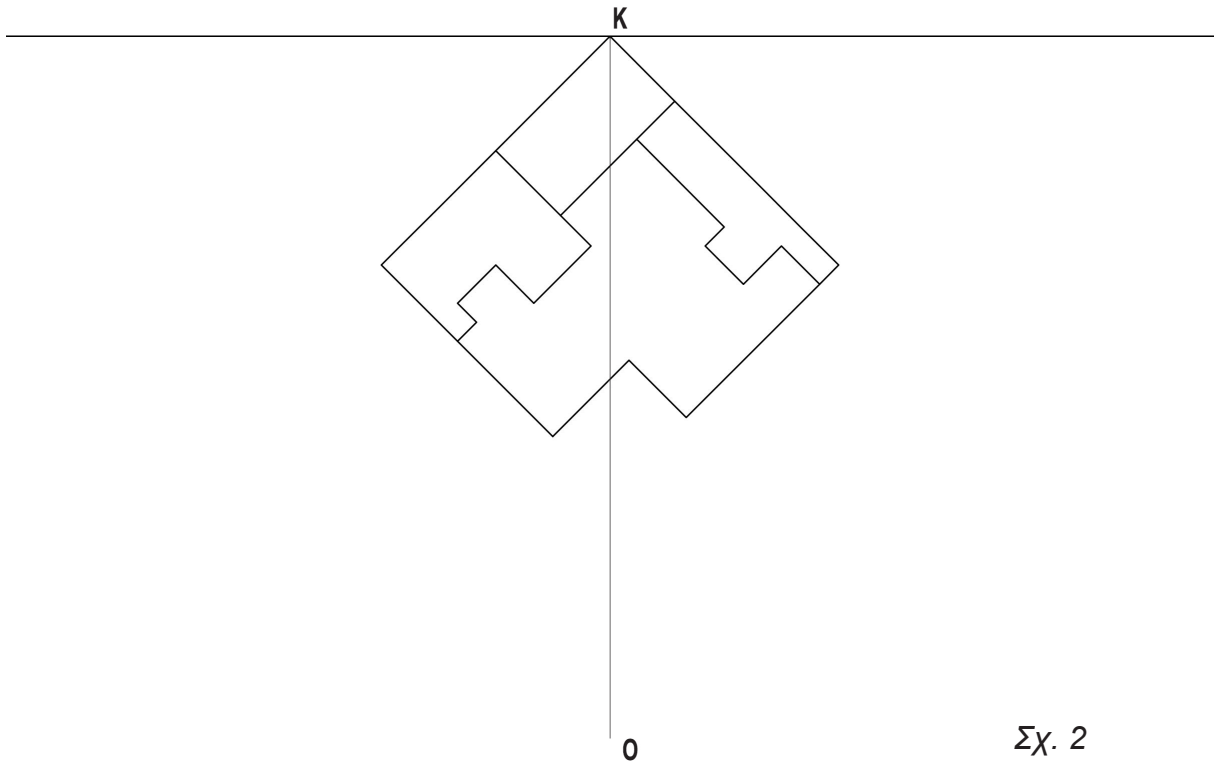
Στο Ελεύθερο - Προοπτικό Σχέδιο της Γ΄ Λυκείου, ο εκπαιδευτικός έδωσε την πιο κάτω άσκηση προοπτικής απεικόνισης όγκων.

Τα δεδομένα της άσκησης ήταν:

- α) Η Πρόσοψη, η Κάτοψη και η Πλάγια Όψη της σύνθεσης όγκων με διαστάσεις (Σχ. 1).
- β) Η οπτική γωνία παρατήρησης 45 μοιρών ως προς τη γραμμή εδάφους (Σχ. 2).
- γ) Η απόσταση του παρατηρητή ΚΟ = 13 μέτρα.
- δ) Το ύψος παρατήρησης είναι 3 μέτρα.

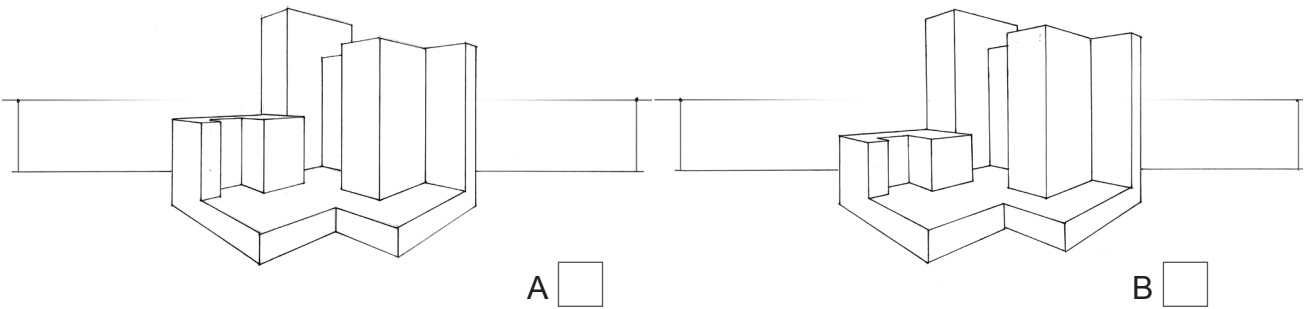

Σχ. 1

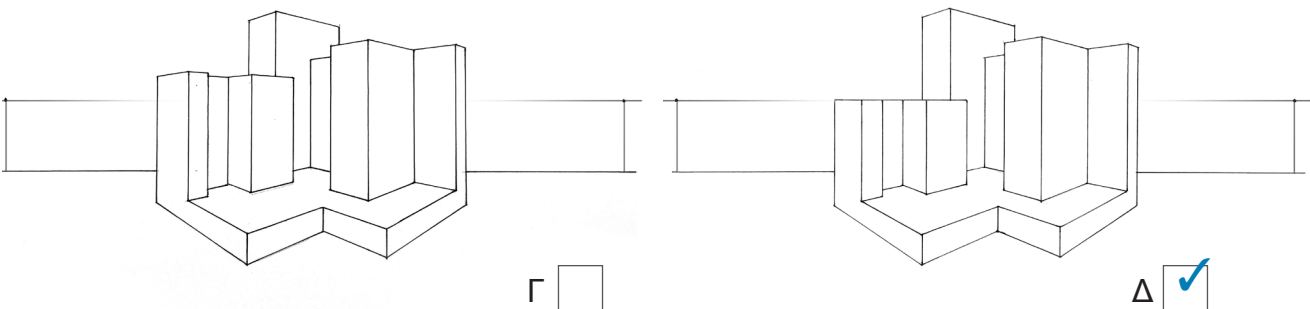
Σχ. 2

Οι μαθητές έλυσαν την άσκηση. Πιο κάτω παρουσιάζονται δείγματα των λύσεων κάποιων μαθητών. Να εντοπίσετε την μία σωστή λύση σημειώνοντας ✓.

A

B

Γ

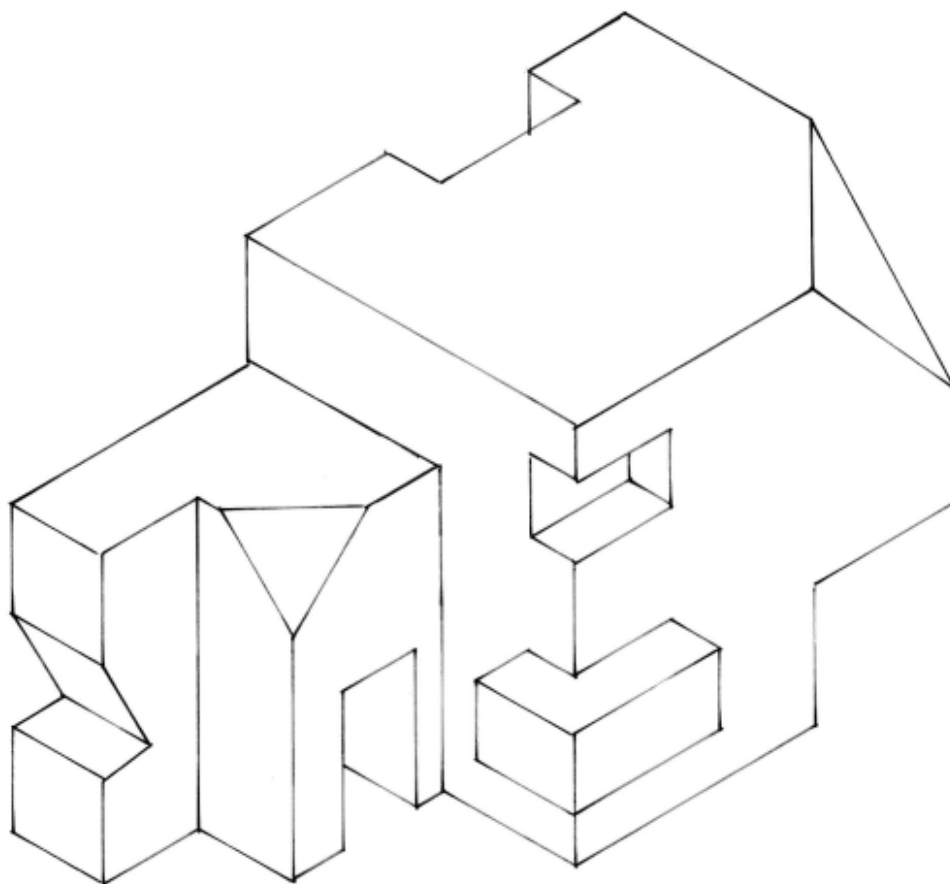
Δ

Ερώτηση 19

(Μονάδες 8)

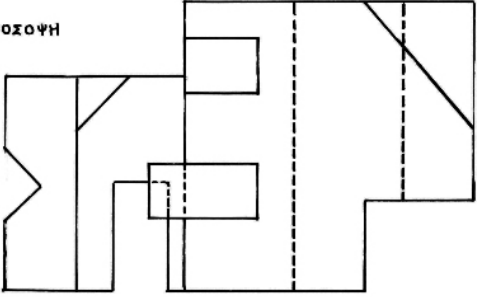
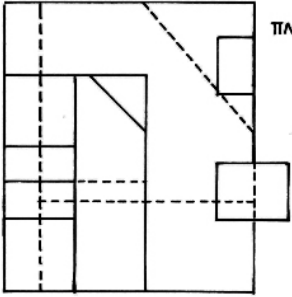
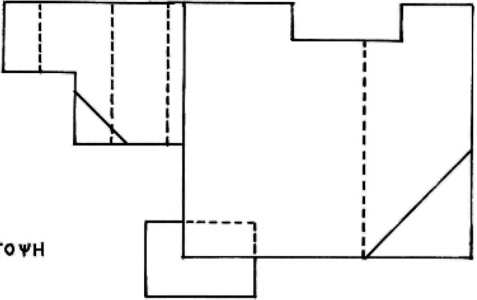
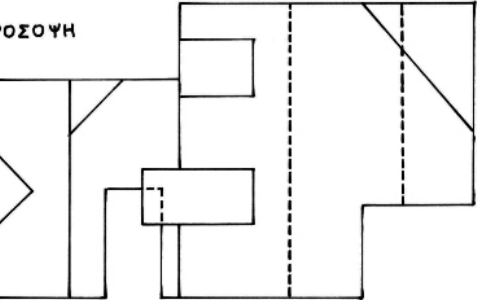
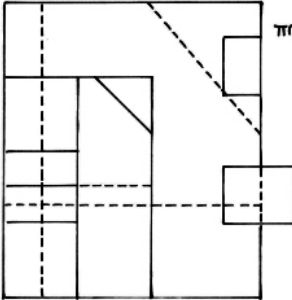
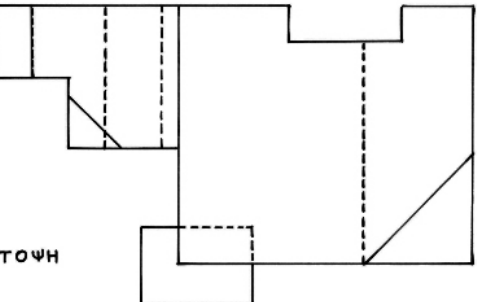
Στη Β΄ τάξη Λυκείου, στο μάθημα Ελεύθερο-Προοπτικό Σχέδιο, η εκπαιδευτικός ολοκλήρωσε το κεφάλαιο Ορθογραφικές Προβολές και θέλησε να κάνει μια διαγνωστική άσκηση για να εντοπίσει τυχόν αδυναμίες των μαθητών/τριών.

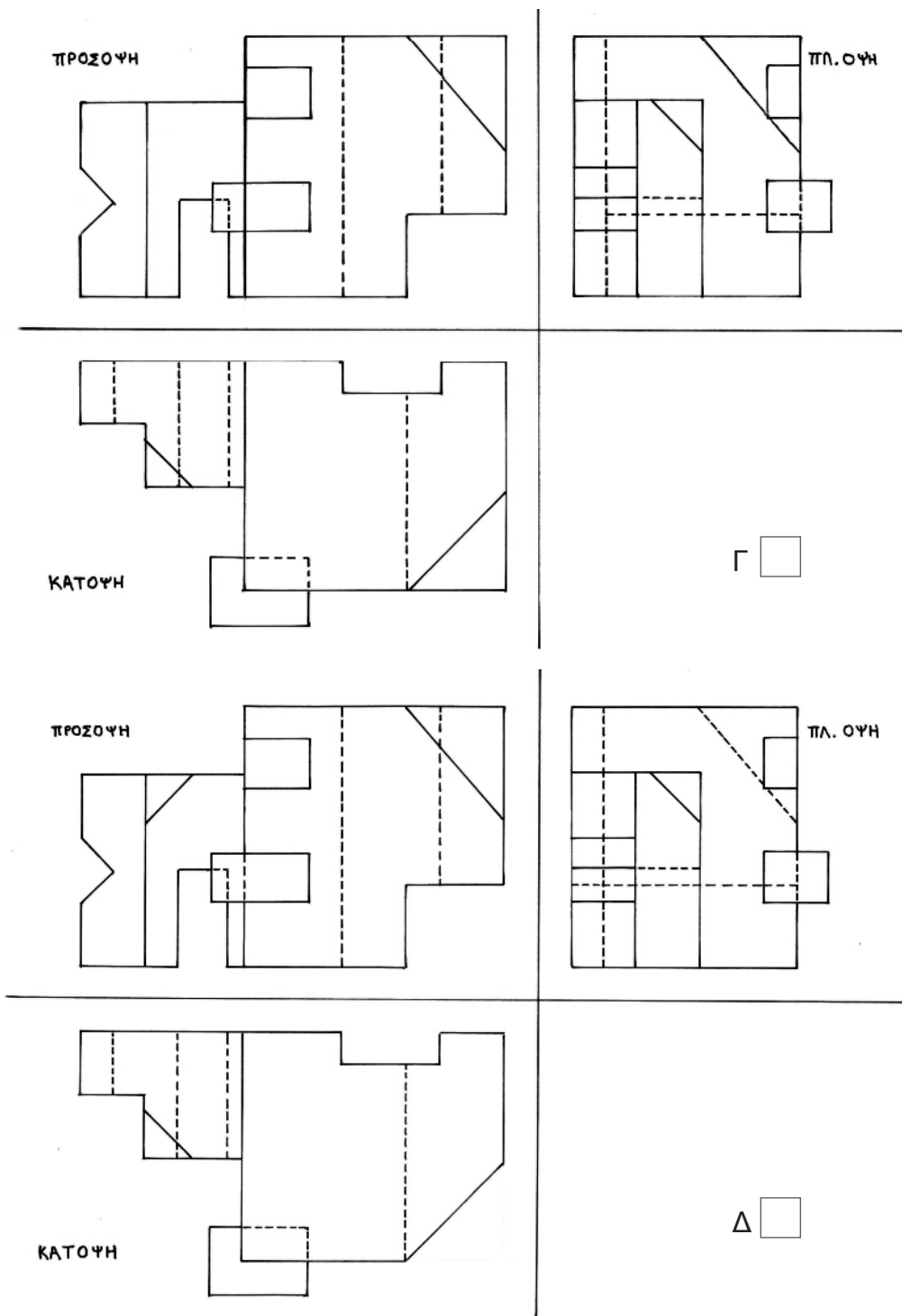
Πιο κάτω παρουσιάζεται ένα αντικείμενο σε ισομετρική προβολή (Σχ. 3), για το οποίο η εκπαιδευτικός ζήτησε από τους/τις μαθητές/τριες να σχεδιάσουν τις ορθογραφικές του προβολές (πρόσοψη, πλάγια όψη, κάτοψη).

Σχ. 3

Δίνονται τέσσερις από τις ασκήσεις που σχεδίασαν οι μαθητές. Σημειώστε ✓ δίπλα από τη σωστή άσκηση.

<p>ΠΡΟΣΩΨΗ</p> 	<p>ΠΛ. ΟΨΗ</p>
<p>ΚΑΤΩΨΗ</p> 	<p>A ☒</p>
<p>ΠΡΟΣΩΨΗ</p> 	<p>ΠΛ. ΟΨΗ</p>
<p>ΚΑΤΩΨΗ</p> 	<p>B ☐</p>

Ερώτηση 20

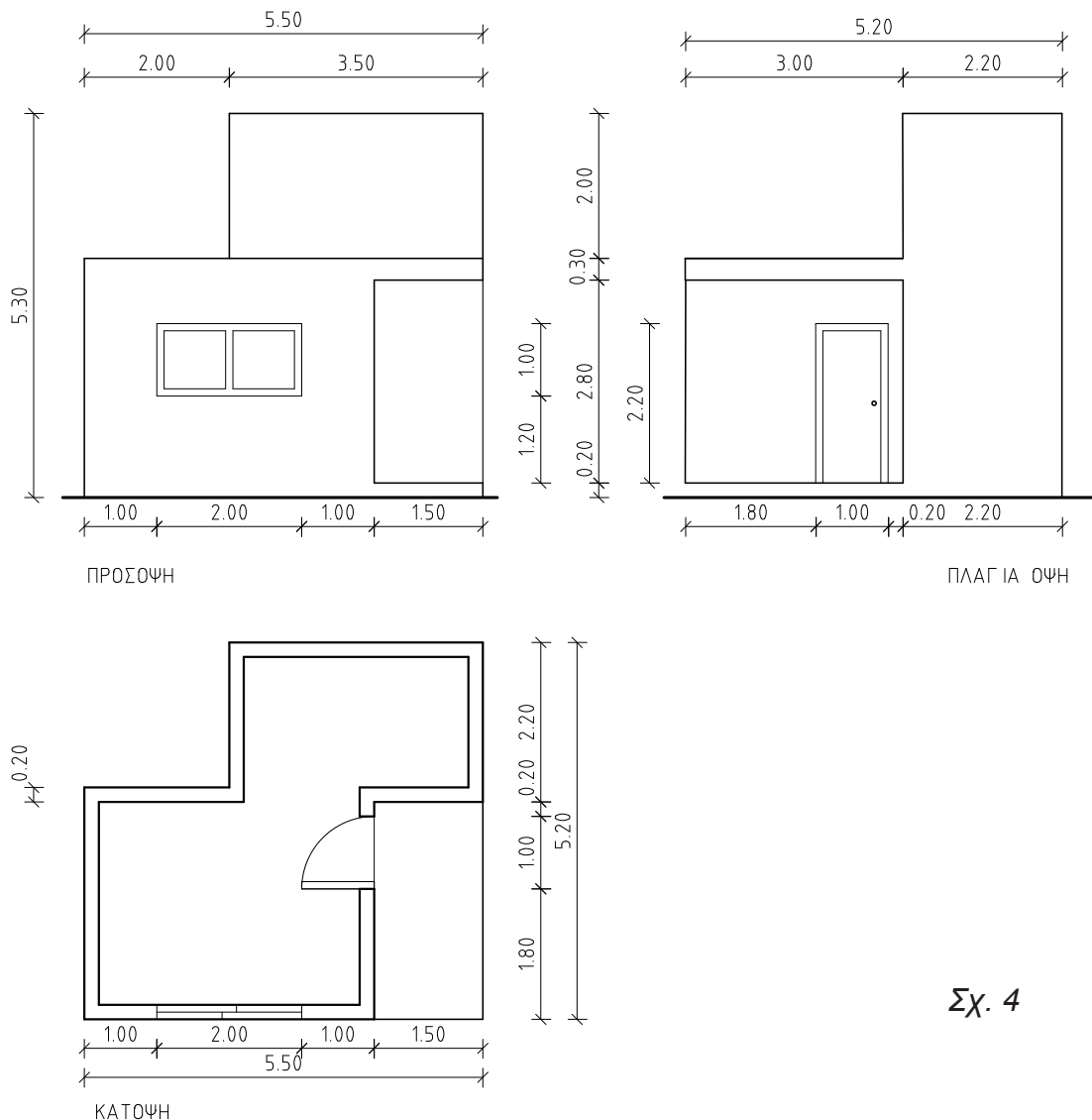
(Μονάδες 12)

Στη Γ΄ Λυκείου, στο Ελεύθερο - Προοπτικό Σχέδιο ο εκπαιδευτικός δίδαξε την προοπτική απεικόνιση μικρής οικοδομής.

Έδωσε στους μαθητές/τριες την πιο κάτω άσκηση, με τα εξής δεδομένα:

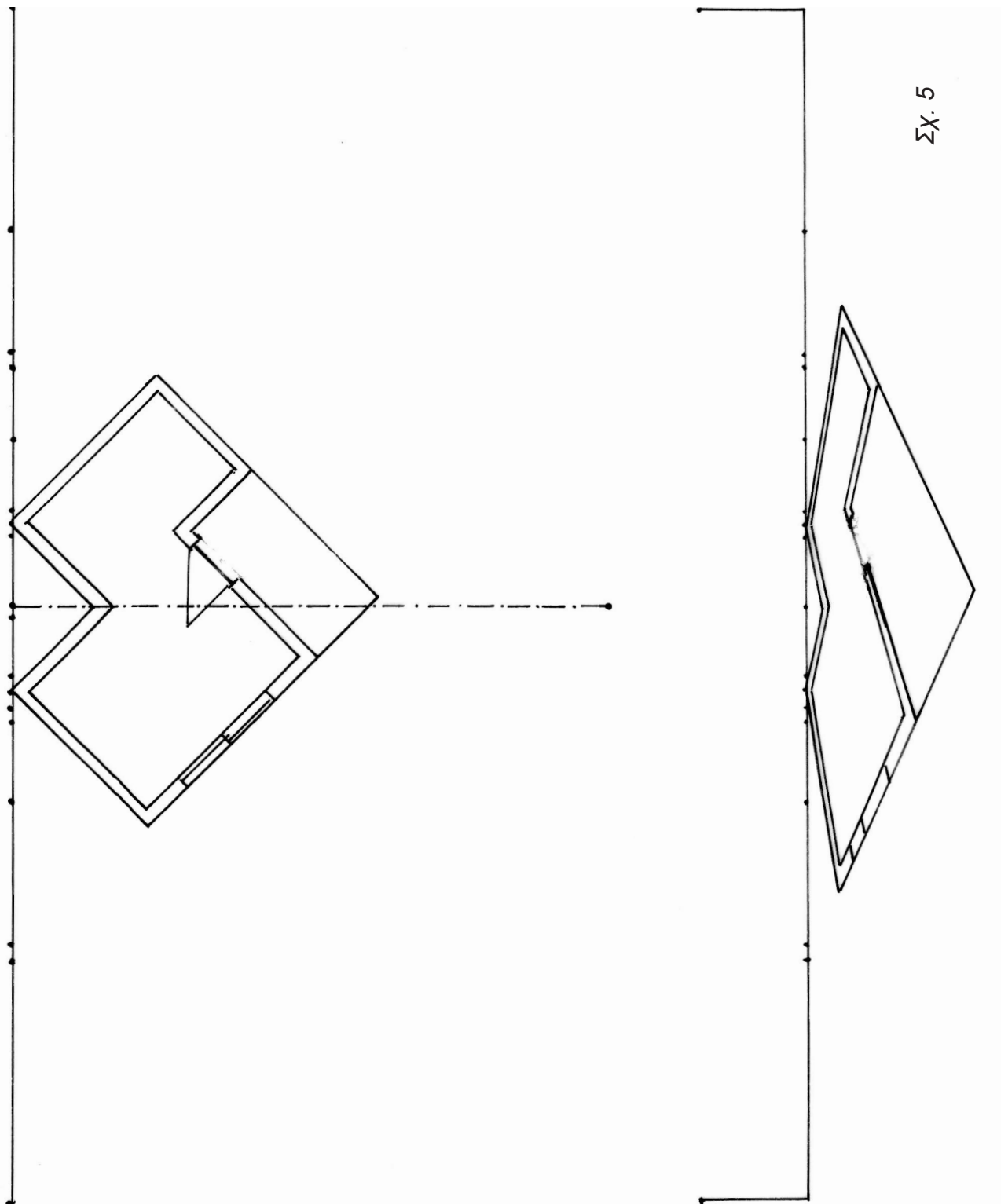
- Πρόσοψη, Πλάγια όψη και Κάτοψη με τις διαστάσεις τους σε μέτρα (Σχ. 4)
- Την Οπτική Γωνία Παρατήρησης 45 μοιρών ως προς την γραμμή εδάφους (Σχ. 5)
- Τη θέση του Παρατηρητή που απέχει 10 μέτρα από την Γραμμή Εδάφους και το ύψος παρατήρησης 1.8 μέτρα.

Οι μαθητές/τριες απεικόνισαν την προοπτική κάτοψη της οικοδομής και μετά αδυνατούσαν να προχωρήσουν στη συνέχιση και ολοκλήρωση της άσκησης. Ο εκπαιδευτικός αποφάσισε να λύσει ο ίδιος την άσκηση για να τον παρακολουθούν οι μαθητές/τριες του ώστε να κατανοήσουν τα επόμενα στάδια σχεδίασης.

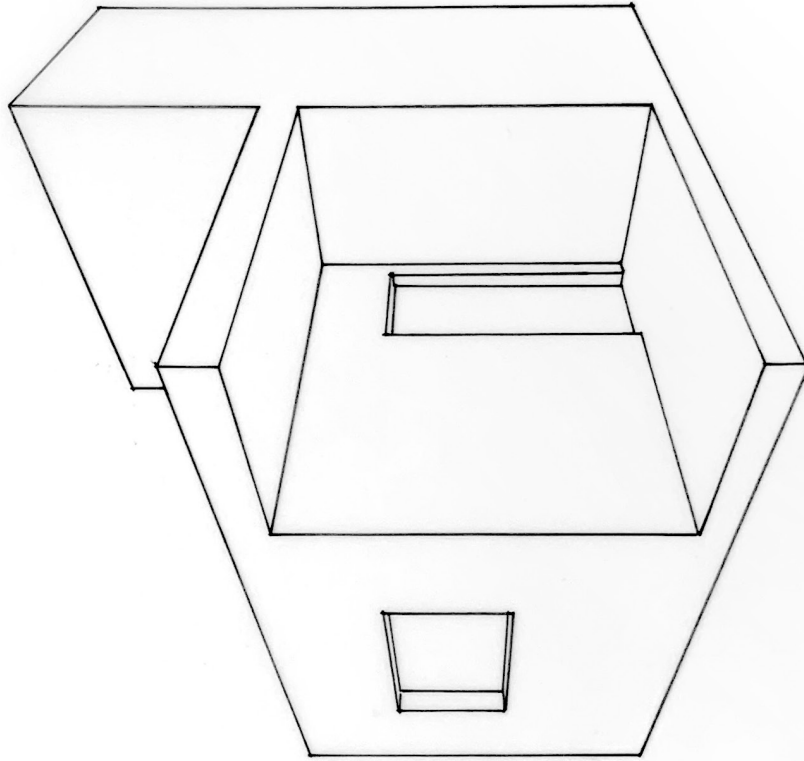
Σχ. 4

Συνεχίστε τη λύση της άσκησης με τη χρήση γεωμετρικών οργάνων λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα.

ΣΧ. 5

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ

Λύση Ερώτησης 20